

UNESCO ühendkoolide võrgustiku Läänemere Projekti (Baltic Sea Project - BSP) TÖÖVARJUPÄEVA JUHEND

1. TÖÖVARJUPÄEV

Töövarjupäev on hea võimalus noortele Eesti teadlaste igapäevatöö paremaks mõistmiseks, esmase töökogemuse tunnetamiseks ja LTT (loodus-, täppisteadus ja tehnoloogia) valdkonna karjäärivaliku praktiliseks katsetamiseks ning UNESCO põhimõtetega lähemaks tutvumiseks. Töövarjupäev aitab noortel väärtustada Eesti teadlaste ja UNESCO spetsialistide tööd, parandada enda ajaplaneerimist, rakendada koolis õpitut ning lihtsustab noorte edasiõppimise ja karjäärivalikute tegemist.

Töövarjupäev on preemiaks UNESCO ühendkoolide Läänemere Projekti (edaspidi BSP) võrgustikuga liitunud koolide õpilastele, kes saavutavad häid tulemusi BSP rahvusvahelises [veebiviktoriinis](#), mis toimub kord aastas sügisel.

Töövarjupäev võib vastavalt kokkuleppele teadlaste ja lapsevanematega kesta 1-3 päeva, erandkorras välipraktikate puhul ka pikemalt.

Töövarjupäeval jälgitakse teadlase tööd kasutades selleks käesolevasse juhendisse lisatud töövarju päevikut. Toimunud töövarjupäevast tehakse kokkuvõtte, mida kajastatakse BSP meediakanalites:

- 1) <http://bsp.tartuloodusmaja.ee/>,
- 2) https://b-s-p.org/bsp_pages/startpage/,

millele lisaks kirjutatakse võimalusel artikkel

- 3) Õpetajate Lehte või Eesti Loodusesse ja
- 4) Keskkonnahariduse veebiportaali heade kogemuste rubriiki.

Töövarjupäevade toimumist korraldab BSP koordinaator Tartu loodusmajast (BSP tegevusi koordineeriv asutus Eestis), kes lepib töövarjupäevad kokku teadlastega, valdkonna spetsialistidega ning jagab infot nii valitud õpilastele, nende vanematele kui ka õpetajatele, kes neid viktoriinis osalemisele suunasid.

2. TÖÖVARI

Töövari on BSP võrgustikuga liitunud Eesti põhikooli või gümnaasiumi õpilane. Töövarjuks olev noor saab „varjuna“ jälgida teadlase igapäevatööd ja võimalusel ise praktiliste tööde juures abistada.

Töövari saab sobivad kuupäevad, teadlase kontaktid ja töövarjuks olemise juhendi BSP koordinaatorilt ning lepib seejärel teadlasega kokku töövarjupäeva konkreetsemad kellaajad ning vajaliku varustuse kaasates suhtlusesse oma vanemaid. Töövari teavitab oma vanemaid oma osalemissoovist ja palub neil täita **lapsevanema loa vorm (saadetakse peale registreerimist)**. Kui vorm on allkirjastatud paber kandjal või digitaalselt, siis saadab töövari vormi nii Tartu loodusemaja kontaktile kui ka töövarju võõrustajale.

Õpilane tutvub enne töövarjupäevale minemist veebipõhise töövarju päevikuga ja täidab selle ära töövarjupäeva lõpuks. Sinna palutakse laadida ka vähemalt üks pilt, millel on töövari koos töövarju võõrustajaga, mida võidakse kasutada BSP meediakanalites töövarjupäevade kokkuvõtete juures.

Soovitused töövarjule:

1. Tutvu eelnevalt töövarju võõrustaja ja tema tööga kasutades interneti otsingumootoreid.
2. Veendu, et oled saanud töövarjupäevaks piisavalt infot ja päeva korraldusliku poole läbi rääkinud oma vanematega. Vajadusel helista võõrustajale ja küsi päevakava täpsustavaid küsimusi.
3. Salvesta töövarju võõrustaja telefoninumber ja lae enne töövarjupäevale minekut telefoni aku täis.
4. Veendu, et sinu vanemad teavad, kuhu ja millal lähed ning et nad on alla kirjutanud lapsevanema loale (võta see kaasa või saada eelnevalt töövarjupäeva võõrustajale digitaalselt).
5. Ole positiivne ja avatud õppimisele ning väljakutsetele.
6. Ole aktiivne kuulaja ja ole julge küsima täpsustusi, kui miski segaseks jäi.
7. Kirjuta üles oma tähelepanekuid, et päeva lõpuks saaks töövarju päevikut täites oma kogemust paremini mõtestada.
8. Küsi luba pildistamiseks ja jäädvusta enda jaoks olulised või huvitavad aspektid

ning uuri, kuidas piltidele korrektne viidata on.

9. Tee sõbrapilt koos sind võõrustanud spetsialistiga, et jagada oma kogemust ka teistega.

3. TÖÖVARJU VÕÕRUSTAJA

Töövarju võõrustaja on inimene, kes on andnud Tartu loodusmajale oma nõusoleku vabatahtlikult oma tööpäeva kaasata üht või mitut õpilast. Võõrustajateks valitakse teadlased ja oma ala spetsialistid, kes panustavad oma tööga ÜRO kestliku arengu eesmärkide elluviimisesse. Võõrustajaks olemine võimaldab tutvustada oma töö- ja uurimisvaldkonda noortele ning panustada haridusse.

Võõrustaja võtab töövarjupäeva jooksul vastutuse õpilase ohutuse ja heaolu eest ning suhtleb töövarjupäeva eel õpilase vanematega, et leppida kokku konkreetsetes kellaaegades, kohtumisaikades ja vajaliku varustuse osas.

Võõrustajaks olevaid teadlasi tänatakse uue õppeaasta alguses toimival UNESCO ühendkoolide võrgustiku aastakonverentsil/tänuõhtul, mille toimumiskoha ja ajakava saadab võõrustajale BSP riiklik koordinaator.

Soovitused töövarju võõrustajale:

1. Anna töövarjupäeva korraldajale oma tööpäevast võimalikult hea ülevaade, siis on kindlam, et sinu tööd tuleb jälgima valdkonnast huvitatud õpilane.
2. Suhtle enne töövarjupäeva nii töövarju, kui ka tema vanematega. Selleks liidab Tartu loodusmaja kontakt teid ühisesse kirjavahetusse.
3. Veendu, et õpilane tuleb töövarjupäevale koos lapsevanema loaga (paberil kaasas või on selle eelnevalt digitaalselt saatnud).
4. Ole julgustav ning positiivne.
5. Loo hea õhkkond, et töövari ei tunneks end võõrana.
6. Loo turvaline keskkond ja tutvusta töövarjule ohutusnõudeid.
7. Ole avatud ja valmis vastama küsimustele ning poseerima sõbrapildiks.
8. Tee tähelepanekuid enda suhtes – ilmselt märkad töövarju abiga nii mõndagi uut.

4. TÖÖVARJUPÄEVA KORRALDAJA

Töövarjupäeva korraldaja on [UNESCO ühendkoolide Läänemere Projekti Eesti tegevuste koordinaator](#), kes töötab [Tartu loodusmajas](#) (ametliku nimega sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus), mis asub Tartus aadressil Lille 10. Korraldaja vastutab töövarjupäeva osapoolte informeerimise, omavahelisse suhtlusesse suunamise ja töövarjupäevade kokkuvõtte kirjutamise ning levitamise eest.

5. TÖÖVARJU PÄEVIK

[Töövarju päevik](#) on töövarju kogemuste peegeldamiseks, mõtestamiseks ja omandatud uute teadmiste jäädvustamiseks Google Drive pilveteenusesse loodud küsimustik, mille lõpus on töövarjul palutud üles laadida ka vähemalt üks pilt koos töövarju võõrustajaga.

Töövarjupäeva juhendi koostas
Gedy Matisen, BSP tegevuste koordinaator Eestis
Juhendi uuendas 2023 a.
Maria Ivanova, BSP tegevuste koordinaator Eestis
maria.ivanova@tartuloodusmaja.ee

Tartu loodusmaja, 2023